

Zásada nemo tenetur se ipsum accusare

Abstrakt

Tato diplomová práce se zabývá pojmem a vybranými aspekty principu nemo tenetur se ipsum acussare. Jde o jeden ze základních pilířů obhajoby v trestním řízení a úzce tak souvisí s právem na spravedlivý proces. Práce se zaměřuje na teoretická východiska zásady a pokouší se nastínit problematické otázky související s interpretací jejího obsahu při aplikaci v praxi, a to zejména s ohledem na přípustnou míru donucení.

První kapitola diplomové práce se věnuje historickému vývoji zásady v oblasti kontinentálního i angloamerického právního systému. Druhá kapitola obsahuje přehled o tom, jakým způsobem je zásada zakotvena v mezinárodních i vnitrostátních právních pramenech. Třetí kapitola se zabývá vztahem mezi zásadou zákazu donucení k sebeobviňování a právem odepřít výpověď na základě judikatury Evropského soudu pro lidská práva a Nejvyššího soudu USA.

Čtvrtá kapitola je věnována dokazování, a to zejména procesním důsledkům porušení předpisů při dokazování se zaměřením na zákonné a nezákonné způsoby donucení a jednotlivým vadám z nich plynoucím. Součástí kapitoly je také pojednání doktríně plodů z otráveného stromu, která se zabývá otázkou účinnosti důkazů v trestním řízení. Pátá kapitola pojednává o tom, jak se zásada nemo tenetur projevuje při identifikačních úkonech, konfrontaci a rekognici. Podrobnější zaměření je věnováno rekognici, zejména s ohledem na vynucování účasti obviněného včetně psychologických aspektů, které se s úkonem rekognice neoddělitelně pojí. Šestá kapitola poskytuje vhled do aktuálního vývoje judikatury USA týkajícího se zásady zákazu donucení k sebeobvinění, zakotvené v Pátém dodatku Americké ústavy, ve vztahu k novým technologiím, a to zejména se zaměřením na vynucování hesel k mobilním telefonům. Součástí kapitoly je také nastínění české právní úpravy v tomto směru.

Klíčová slova: nemo tenetur se ipsum accusare, spravedlivý proces, dokazování